Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. Wilno, dnia 8 czerwca 1933 r. 872.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"L i e t u v o s A i d a s" o p a k c i e c z t e r e c h i L i t w i e ."Lietuvos Aidas" Nr.124 z 3.VI.1933 r.Art.p.t."Litwa i pakt czterech państw". Streszczenie:

Już nieraz w tem miejscu zaznaczanem było, iż nie zachodziła żadna potrzeba apricrycznego wypowiedzenia się przez Litwę przeciwko jakiejkolwiekbądź reformie stosunków międzynarodowych. Jednocześnie Litwie zależy, by prawa małych państw przy reformowaniu stosunków międzynarodowych nie były uszczuplone. Innemi słowy skonstatowano,iż przeciągnięcie teorji równości państw, zwłaszcza, o ileby to zagrażało pokojowemu normowaniu stosunków międzynarodowych,nie odpowiadałoby realnym interesom małych państw. W związku z paktem czterech powstają dwie kwestje, mianowicie kwestja uzgodnienia stosunku tej nowej instytucji z organami Ligi Narodów oraz uzgodnienie skoncentrowanej działalności wielkich państw z interesami innych państw w działalności tej nie biorących udziału. Należy pamiętać, iż istnieje pewien rodzaj kwestyj, które nie dotycząc bezpośrednio tego czy innego państwa, obchodzą je ze względu na całokształt stosunków. Tak więc, chociaż Litwę pakt ten bezpośrednio nie dotyczy, jednak ważnem jest dla niej,by jej sąsiedzi Łotysze i Estończycy zachowali swą niepodległość i by nie poszli oni lub nie zostali zmuszeni pójść na jakieś kombinacje z ich wielkimi sąsiadami. Bodaj największy niepokój wzbudza przewidziana w pakcie kwestja rewizji umów. Do kwestji tej należy podejść całkiem realnie. A więc postanowienie rewizji granic, chociażby nawet powzięte przez państwa wielkie lecz bez porozumienia z państwami,których ta rewizja by dotyczyła byłoby projektem nierealnym. Przyjmując nawet ewentualność, iż cztery państwa w sprawie jakiejś konkretnej rewizji granic, mogłyby dojść do wzajemnego porozumienia,należy stwierdzić, iż nie będą one w stanie przeprowadzić w sposób pokojowy rewizji dotyczącej państwa obcego, wstąpienie zaś na drogę wojny zawsze spowoduje niedające się obliczyć komplikacje. Autorzy paktu czterech wysyłając myśl rewizji umów na drodze pokojowej będą musieli pracami swemi nadać właściwą treść tej myśli, a wówczas przyczynią się oni do wprowadzenia zdrowych metod w sferę niebezpiecznych stosunków międzynarodowych. Analiza paktu czterech wskazuje, iż zrodził się on ze zrozumienia niedoskonałości systemu normowania stosunków międzynarodowych. Powodzenie tego śmiałego paktu będzie zależało od sposobu realizacji wysuniętych myśli.

K r o n i k a .

P o w r ó t n i e m i e c k i e j d e l e g a c j i h a n d l o w e j d o K o w n a .Prasa litewska /z 3.VI.1933/ donosi, iż według wiadomości otrzymanych z Berlina, niemiecka delegacja handlowa powrót swój do Kowna wyznaczyła na Zielone Świątki. Delegacja przedstawiła rządowi niemieckiemu postulaty litewskie i otrzymała odpowiednie instrukcje. Delegacja powraca do Kowna w uprzednim składzie. Rokowania mają być wznowione najpóźniej w dn.8 czerwca r.b.

Według informacyj poselstwa niemieckiego, na zlecenie niemieckich władz centralnych na punkty graniczne Tylża - Poniemuń i Ejtkuny - Kibarty został wysłany specjalny delegat, któremu powierzono zbadanie okoliczności hitlerowskiej akcji przeciw małemu ruchowi granicznemu.-

R o k o w a n i a l i t e w s k o - a m e r y k a ń s k i e w s p r a w i e d ł u g u L i t w y . Prasa litewska /z 3.VI.1933/: Dnia 15 czerwca upływa termin spłacenia kolejnej raty długu litewskiego Ameryce wraz z odsetkami, co wynosi ok.1,5 milj.litów. Jak wiadomo, swojego czasu rząd litewski przesłał rządowi amerykańskiemu notę z prośbą o zmniejszenie sumy długu. Rokowania w sprawie zmniejszenia długu rozpoczną się w Waszyngtonie w połowie czerwca r.b. Ze strony Litwy w rokowaniach weźmie udział poseł litewski w Waszyngtonie p.Bałutis.

W i z y t a d y g n i t a r z y h i t l e r o w s k i c h T y l ż y w K ł a j p e d z i e .Prasa litewska /3.VI.1933/:Jak donosi Elta, dn.2 czerwca do Kłajpedy przybyli dyr.policji tylżyckiej przywódca narodowych socjalistów okręgu tylżyckiego Hoffman oraz szef wydziału tejże policji Faber. Hoffman złożył wizytę gubernatorowi Gilisowi. oraz innym władzom lokalnym.

Dokoła podniesienia litewskich ceł importowych. Prasa kowieńska /z 1.VI.33/donosi, iż dn.30 maja ogłoszona została zmiana ustawy o taryfie celnej na towary wwożone z zagranicy. Cła wwozowe zostały podniesione na: tytoń, owoce, futra, różne wyroby skórzane, transmisje do maszyn, fornir, gips i alabaster, celulozę, szkło, węgiel kam., asfalt, ropę naftową, farby mineralne, meble żelazne, tapety, przybory tualetowe, kapelusze, filmy kinematograficzne i in. Pozatem zastosowano licencje względem wwożonego bydła, tłuszczu roślinnego i in.tłuszczów.

"Memeler Dampfboot", pisząc o podniesieniu ceł litewskich, zwraca uwagę, że cła te w pierwszym rzędzie dotykają import z Niemiec, a to dlatego, że towary, na które cła zostały podniesione przeważnie importowane są z Niemiec. Pismo stwierdza, iż podniesienie ceł oprócz zadań ochronnych i fiskalnych posiada także charakter handlowo-polityczny. Jest to mianowicie odpowiedź na zarządzenia tylżyckich narodowych socjalistów przeciw małemu ruchowi granicznemu i na czasowe zawieszenie litewsko-niemieckich rokowań handlowych. Godnem jest uwagi, że podwyższenie ceł nastąpiło akurat przed światową konferencją gospodarczą, na której ma być ogłoszony rozejm celny na przeciąg 6-ciu miesięcy.

Wycieczka prasy polskiej do Litwy. "Dzień Kowieński" Nr.122 /VI.1933/: Według wiadomości prasy żydowskiej w Wilnie, w końcu lipca ma przybyć do Litwy grupa dziennikarzy polskich i żydowskich pism w Wilnie, Warszawie i in.miast. Wycieczka ma przybyć do Litwy przez Dyneburg, zabawić tam 10 dni i zwiedzić Kraj Kłajpedzki.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

Kronika.

Zawieszenie plenum Przedstawicielstwa Studentów U.W.W. Prasa kowieńska /z 3.VI.1933/: Senat uniwersytetu Witolda Wielkiego zawiesił plenum Przedstawicielstwa Studentów do czasów ~~xxx~~ wygaśnięcia jego kadencji. Pozatem winowajcy wszczynania awantur na posiedzeniach plenum Przedstawicielstwa zostaną przez władze uczelni odpowiednio ukarani.

Dn.2 czerwca przez prezydenta Republiki została przyjęta delegacja uniwersytetu w osobach prorektora prof.Czesnisa, prof.W.Kreve-Mickiewicziusa i prof.Żemajtisa. W rozmowie z głową państwa delegacja poruszyła sprawę niezatwierdzenia na przyszły rok akademicki dziekana wydziału prawnego prof.Leonasa, informowała o działalności Przedstawicielstwa Studentów, personelu naukowym i in.sprawach.-

Ze Związku Wyzwolenia Wilna. "Lietuvos Aidas" Nr.124 /VI.1933/:Oddział Związku Wyzw. Wilna w Nowikach dn.25 czerwca organizuje "Dzień Wilna". Uroczystość odbędzie się nad brzegiem rzeki Świętej.

Dn.15 czerwca w Koszedarach zostanie zwołany zjazd przedstawicieli Zw.Wyzw.Wilna okręgu trockiego. W dniu tym w Koszedarach prof. M.Birżyszka wygłosi odczyt.

Na posiedzeniu głównego komitetu Żelaznego Funduszu Wileńskiego na stanowisko honorowego prezesa komitetu obrano prezydenta Republiki A.Smetonę. Dzień propagandy funduszu wileńskiego został wyznaczony na dzień 27 sierpnia r.b.

Ze związku przemysłowców, kupców i rzemieślników Litwinów "Verslas". "Idisze Stimme" /z 2.VI.1933/: W tych dniach pod przewodnictwem premjera Tubelisa odbyło się posiedzenie związku przemysłowców, kupców i rzemieślników Litwinów "Verslas". Na posiedzeniu byli obecni przedstawiciele 19 oddziałów związku. M.in. poruszono kwestję reorganizacji związku. Przewidziana jest zmiana statutu w tym sensie, iż prezesi wszystkich organów wykonawczych mają być mianowani, a kompetencja ich ma być rozszerzona. Najwyższe kierownictwo związku "Verslas" spocznie prawdopodobnie w rękach prezydenta Republiki.

W tych dniach w Kownie odbyło się zebranie oddziału kowieńskiego zw."Verslas", który liczy 600 członków.